

1 - Jogaim a bűncselekmény nyomozása során

Kihatással van a nyomozásra, ha külföldi állampolgár vagyok?

Általánosságban elmondható, hogy a nyomozással érintett személy külföldi állampolgársága nem befolyásolja a nyomozást. A külföldi állampolgárok ugyanazokat a jogokat élvezik, mint a nyomozással érintett spanyol állampolgárok, és bizonyos különleges jogaik is vannak, mint például az ingyenes tolmács segítségének igénybe vétele, amennyiben a külföldi nem érti vagy nem beszél a spanyolt vagy azt a hivatalos nyelvet, amelyen az eljárás folyik. Ha a külföldit nyomozás keretében veszik őrizetbe, joga van ahhoz, hogy a szabadságelvonásról és a mindenkor fogvatartása helyéről tájékoztassák országa konzuli hivatalát, valamint joga van arra is, hogy országa konzuli hatóságai meglátogassák, és vele kommunikáljanak és levelezzenek.

A nyomozással érintett fél külföldi állampolgársága figyelembe vehető a büntetőeljárásban egyéni helyzetéről való döntéskor (előzetes letartóztatás) és egyéb, a jogokat kevésbé korlátozó intézkedések meghozatalakor, ilyen például az útlevelel lefoglalása vagy az ország területének elhagyására vonatkozó tilalom.

Melyek a nyomozás szakaszai?

A nyomozás célja egy bűncselekmény lehetséges elkövetésével kapcsolatos bizonyítékok gyűjtése és a bűncselekmény feltételezett elkövetőinek azonosítása.

Ennek két szakasza van:

- **Rendőrség:** A rendőrség vizsgálja azon ismert tényeket, amelyek esetleg bűncselekménynek minősülhetnek. Ennek érdekében felveszik a kapcsolatot minden olyan személlyel, akiről feltételezhető, hogy valami módon részt vett az eseményekben, tárgyi bizonyítékokat, tanúkat stb. kutatnak fel.
- **Bíróság** (előkészítő szakasz): Ha a rendőrség büntetendő cselekményre utaló jeleket talál, és azonosítja az állítólagosan felelős személyeket, rendőrségi jelentést küld a vizsgálóbírónak, aki megindítja a megfelelő büntetőeljárást, és adott esetben megteszi a megfelelőnek ítélt intézkedést (a nyomozással érintett felek és tanúk kihallgatása, az ügyvel kapcsolatos dokumentumok beszerzése, belépés és házkutatás, anyagvizsgálat stb.)

Ha nem találnak bizonyítékot bűncselekmény elkövetésére, vagy ha az elkövető ismeretlen, az ügyet megszüntetik és lezárják.

Ha találnak bizonyítékot bűncselekmény elkövetésére, intézkednek az eljárás „köztes szakasszal” folytatásáról, amelynek célja annak megállapítása, hogy a nyomozás teljes körű-e, és annak alapján helye van-e vádemelésnek.

Adott esetben a vonatkozó vádirat és az ellenkérelem benyújtása után a feleket megidézik a tárgyalásra.

A spanyol ügyészséget (*Ministerio Fiscal*) a nyomozás teljes időtartama alatt tájékoztatni kell, és az felkérheti a vizsgálóbíró (*Juez de Instrucción*) az ügyészség által relevánsnak tartott bármely nyomozati cselekmény elvégzésére. Ha úgy ítéli meg, hogy nincs elegendő bizonyíték a bűncselekmény elkövetése vagy annak elkövetői vonatkozásában, kérheti az ügy megszüntetését. Ha azonban úgy ítéli meg, hogy valamely személy ellen elegendő bizonyíték van bűncselekmény elkövetésére, a nyomozás lezárásakor benyújtja a megfelelő vádiratot.

Bizonyítékgyűjtési szakasz / Nyomozók jogköre

A bűnügyi rendőrség (*Policía Judicial*) feladata a törvénysértés megállapításához, a vonatkozó bizonyítékok összegyűjtéséhez és a bűncselekmény elkövetőinek azonosításához szükséges nyomozati cselekmények

lefolytatása. Erre a tárgyalást megelőző vizsgálatot lefolytató bíró irányítása alatt kerül sor, akinek minden esetben engedélyeznie kell az alapvető jogok megsértésének minősülő nyomozati cselekményeket (lakásba történő belépés és házkutatás, kommunikáció lehallgatása stb.). A spanyol ügyészséget (*Ministerio Fiscal*) a nyomozás teljes időtartama alatt tájékoztatni kell, és az felkérheti a vizsgálóbíró az ügyészség által relevánsnak tartott bármely nyomozati cselekmény elvégzésére.

Rendőrségi őrizet

Általános szabály, hogy az őrizetbe vétel nem tarthat tovább, mint ami a tényállás tisztázását célzó nyomozás lefolytatásához feltétlenül szükséges, és egy esetben sem haladhatja meg a 72 órát, ez az a leghosszabb időtartam, amelynek elteltével az őrizettest szabadon kell engedni, vagy át kell adni az igazságügyi hatóságnak.

Az őrizetbe vételt a rendőrség rendelheti el, amit a rendőrök a törvényben meghatározott esetekben kötelesek megtenni. Ezt a spanyol ügyészség vagy közvetlenül a vizsgálóbíró is elrendelheti. Kivételes esetekben az őrizetbe vételt magánszemélyek is foganatosíthatják, akik kötelesek a fogvatartott személyt haladéktalanul az igazságügyi hatóság elé állítani.

Az őrizetbe vételt úgy kell végrehajtani, hogy az a lehető legkisebb sérelmet okozza a fogvatartott személyében, hírnevében és vagyonában; az őrizetbe vételt elrendelőknak és a foganatosításért felelősöknek biztosítaniuk kell a fogvatartott becsületéhez, magánéletéhez és személye megítéléséhez fűződő alkotmányos jogának kellő tiszteletben tartását.

A tényállás tisztázását célzó nyomozás rendőrség általi lefolytatása után a 72 órás törvényi határidőn belül a fogvatartottat szabadon engedik vagy átadják az igazságügyi hatóságnak.

Kihallgatás

A nyomozással érintett személyt tájékoztatják jogairól, és felkérjük, hogy tegyen nyilatkozatot a nyomozás tárgyát képező tényállással kapcsolatban. A nyomozással érintett személy jogosult a hallgatásra és a nyilatkozattétel megtagadására, vagy dönthet úgy, hogy nem válaszol a feltett kérdésekre, vagy kijelentheti, hogy csak a bíró előtt tesz vallomást.

A nyomozással érintett személy szabadon bízhat meg ügyvédet; ennek hiányában hivatalosan kirendelt védő segíti. Ugyanígy jogában áll a vallomástétel előtt ügyvédjével személyesen találkozni.

Ha a nyomozással érintett fél külföldi állampolgár, és nem érti vagy beszéli a spanyolt vagy azt a hivatalos nyelvet, amelyen az eljárás folyik, siket vagy hallássérült, vagy nyelvi nehézségei vannak, jogosult ingyenesen tolmács segítségének igénybe vételére.

A nyomozással érintett személynek joga van ahhoz, hogy ne tegyen nyilatkozatot maga ellen.

A nyomozással érintett személy már az eljárás elején elismerheti bűnösségét minden vagy bármely olyan bűncselekményben, amellyel vádolják. Ez nem akadályozza a nyomozás folytatását vagy a tárgyalás lefolytatását. A büntetőjogi szankció típusától és a bűncselekmény típusától függően azonban gyorsított eljárás is lefolytatható. Ezekben az esetekben a nyomozással érintett felet képviselő ügyvéd vádalkut köthet a spanyol ügyészséggel úgy, hogy a büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletet hoznak, de a büntetés enyhítése mellett.

Előzetes letartóztatás

Az előzetes letartóztatás csak akkor rendelhető el, ha a vizsgálóbíró azt megfelelőnek tartja, a spanyol ügyészség és/vagy az ügyészség bármely tagja kérésére.

Mindenképpen teljesülniük kell a szükséges jogszabályi követelményeknek, és az intézkedésnek jogszerű célt (az áldozat védelmét és/vagy a szökés, a bűnisméltés, illetve a bizonyítékok megsemmisítése vagy elrejtése veszélyének kiiktatását) kell szolgálnia.

Mely jogok illetnek meg a nyomozás során?

Akit büntetendő cselekmény elkövetésével vádolnak, élhet a védelemhez való jogával, amely a vádról szóló

értesítést követően érvényesül az eljárásban, ennek érdekében az alábbi jogokról közérthetően és az illető által értett nyelven kell tájékoztatást nyújtani:

1. Tájékoztatáshoz való jog a vád tárgyát képező cselekményekről, valamint a nyomozás tárgyában és a vádpontokban bekövetkezett bármely lényeges változásról.
2. Az eljárás megfelelő időben történő megvizsgálásához való jog a védelemhez való jog garantálása érdekében, és minden esetben a vallomástételt megelőzően.
3. A büntetőeljárásban a védelemhez való jog törvénynek megfelelő gyakorlása érdekében történő eljárás joga.
4. A szabad ügyvédválasztás joga (a spanyol büntetőeljárás törvényben felsorolt kivételekkel).
5. Az ingyenes jogi segítségnyújtás kéréséhez való jog, ennek eljárása és a segítségnyújtás igénybevételének feltételei.
6. Az ingyenes fordításhoz és tolmácsoláshoz való jog a spanyol büntetőeljárás törvénynek megfelelően.
7. A hallgatáshoz és a nyilatkozattétel megtagadásához való jog, ha nem kíván nyilatkozatot tenni, és a feltett kérdésekre a válaszadás megtagadásának joga.
8. Az a jog, hogy ne tegyen saját magára terhelő nyilatkozatot, és ne vádolja magát bűncselekmény elkövetésével.

Mit jelent a tolmácshoz, illetve fordításhoz való jog?

A nyomozással érintett személyt írásban, egyértelmű, közérthető megfogalmazásban és az általa értett nyelven haladéktalanul tájékoztatják azokról a cselekményekről, amelyekkel vádolják, valamint jogairól, különösen a tolmács ingyenes segítségnyújtásának igénybe vételéhez való jogáról olyan külföldi állampolgár esetében, aki nem érti vagy nem beszéli a spanyol nyelvet vagy azt a hivatalos nyelvet, amelyen az eljárás folyik, vagy siket vagy hallássérült, illetve bármely más nyelvi nehézséggel küzdő személy esetében.

A nyomozati szakban ez a jog a nyomozással érintett személy által értett nyelvet használó tolmács segítségnyújtásának igénybe vételére való jogban ölt formát minden olyan eljárásban, amelynek során az adott személynek jelen kell lennie, beleértve a rendőrség vagy a spanyol ügyészség általi kihallgatást, és minden bírósági tárgyalást, valamint a tolmácsüggyvédjével folytatott olyan megbeszélések során való igénybevételének jogában, amelyek közvetlenül összefüggenek a későbbi kihallgatással vagy a vallomástétellel, illetve amelyek a fellebbezés benyújtásához vagy más eljárási kérelmekhez szükségesek.

Mit jelent a tájékoztatáshoz, illetve iratbetekintéshez való jog?

Általánosságban elmondható, hogy Önnek joga van a tájékoztatásra azokról a cselekményekről, amelyekkel vádolják, valamint a nyomozás és vádemelés tárgyában bekövetkezett bármely lényeges változásról. Önnek joga van arra is, hogy az eljárást kellő időben megvizsgálja a védelemhez való jog garantálása érdekében, és minden esetben a vallomástételt megelőzően, a törvényben meghatározott kivételekkel.

Amennyiben Önt őrizetbe veszik, tájékoztatást kap fogva tartásának indokairól és jogairól is (különösen az eljárás azon részeibe való betekintés jogáról, amelyek elengedhetetlenek az őrizetbe vétel vagy a szabadságelvonás jogszerűségének vitatásához).

Mit jelent, hogy jogom van ügyvédi segítséget igénybe venni, illetve harmadik felet a helyzetemről tájékoztatni?

Ön jogosult szabadon ügyvédet megbízni (a spanyol büntetőeljárás törvényben meghatározott kivételekkel), és segítségnyújtását indokolatlan késedelem nélkül igénybe venni. A védelemhez való jognak része a szabadon választott ügyvéd, vagy ennek hiányában egy hivatalból kirendelt védő jogi segítségnyújtása, akivel bizalmasan kapcsolatot tarthat és találkozhat, ideértve a rendőrség, a spanyol ügyészség vagy az igazságügyi hatóság előtti vallomástétel előtti megbeszélést (a törvényben meghatározott kivételekkel), aki jelen lesz az Ön minden nyilatkozattételénél, valamint minden beismerést, tanúval való szembesítést és az esemény rekonstrukcióját célzó eljárásban.

Amennyiben Önt őrizetbe veszik, joga van ahhoz, hogy az Ön által választott családtagját vagy személyt indokolatlan késedelem nélkül tájékoztassák a szabadságától való megfosztásáról és fogva tartásának mindenkori helyéről. A külföldi állampolgárok jogosultak arra, hogy a fenti körülményekről tájékoztassák országuk konzuli hivatalát.

Önnek is joga van indokolatlan késedelem nélkül telefonon kapcsolatba lépni az Ön által választott harmadik személlyel; a külföldi állampolgároknak joga van ahhoz, hogy országuk konzuli hatóságai meglátogathassák őket, és velük kapcsolatot tarthassanak és levelezzenek.

Mit jelent a költségmentességhez való jog?

Ön a törvényben meghatározott feltételek szerint jogosult ingyenes jogi segítségnyújtásra, ha spanyol állampolgár vagy Spanyolországban legalísan tartózkodó külföldi állampolgár, és bizonyítja, hogy nem rendelkezik elegendő forrással az eljáráshoz.

Az ingyenes jogi segítségnyújtáshoz való jognak része a jogi tanácsadók és ügyvédek díjának elengedése, ha részvételüket törvény kötelezővé teszi, és ha ez nem is kötelező, a részvételt a bíró vagy bíróság kifejezetten megköveteli az eljárás felei számára az egyenlő bánásmód biztosítása érdekében. Ügyvédi segítség jár a fogvatartottnak vagy a megbízott ügyvéddel nem rendelkező fogvatartottnak minden olyan rendőri intézkedés esetén, amely nem folyamatban lévő bírósági eljárás eredménye, vagy a bíróság előtti első megjelenéskor, beleértve a bírói segítségnyújtás révén történő megjelenést is. A nemi alapú erőszak, a terrorizmus és az embercsempészet áldozatai, valamint kiskorúak, értelmi fogyatékkal élők vagy elmebetegség esetén az ingyenes jogi segítségnyújtás magában foglalja a feljelentést közvetlenül megelőző ingyenes tanácsadást és útmutatást.

v. Mit kell tudni a következőkről:

Az ártatlanság véelme

Az ártatlanság véelme a nyomozással érintett vagy a büntetőeljárásban a vádlott joga arra, hogy ártatlannak tekinték mindaddig, amíg jogerős ítélet bűnösségét meg nem állapítja.

Az ártatlanság véelmének két vonatkozása van: a bánásmód és a mérlegelés szabálya. A bánásmód tekintetében a szabály kimondja, hogy a nyomozással érintett személyt ártatlannak kell tekinteni, amennyiben jogerős ítélet ennek ellenkezőjét nem bizonyítja. A mérlegelési szabály szerint az ártatlanság véelme a bizonyítékok értékelése során fejti ki hatását, mivel a büntetőeljárásban a bírónak abból a feltételezésből kell kiindulnia, hogy a nyomozással érintett személy ártatlan, így abban az esetben, ha az ügyészség nem teljes mértékben bizonyítja a vádat a nyomozással érintett személlyel szemben, időlegesen állított ártatlansága végleges hatályú lesz.

A hallgatáshoz való jog és az önvádra kötelezés tilalma

A nyomozással érintett személy alapvető joga a hallgatáshoz való joga, és hogy ne vádolja önmagát, amellyel bármiféle hátrányos következmény nélkül élhet.

A vádlott hallgatása nem pótolhatja a vád részéről a kellő bizonyíték hiányát. Ez azt jelenti, hogy nyilatkozatuktól függetlenül az ügyészségnek kell bizonyítania a bűncselekmény elkövetése bizonyítékainak fennállását. Bizonyítékok megléte esetében, ha a vádlott az ügyészi bizonyítékok megtekintésekor nem válaszol, vagy nem ad kellő felmentő magyarázatot, hallgatása bűnössége megerősítésének tekinthető. Ezért fontos, hogy a vádlott nyilatkozattétele előtt megismerje az ügyészség bizonyítékait.

Ha nem áll rendelkezésre elegendő bizonyíték a vádlott elleni vádemeléshez, hallgatása nem használható fel a vád bizonyítékai hiányának kiváltására.

Bizonyítási teher

Az anyagi bizonyítási teher kizárólag a vádat terheli, nem pedig a védelmet. Az ártatlanság véelme a bizonyítási teher az ügyészségre hárítja, kizárólagosan annak feladata a büntetőeljárást megalapozó tények bizonyítása (ez a felelősség soha nem hárul a védelemre). Ezen túlmenően ennek a bizonyítási eljárásnak elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy a Bíróság számára bizonyítékot nyújtson nemcsak a büntetendő cselekmény létrejöttére, hanem a vádlott büntetőjogi felelősségére is.

Melyek a gyermekekre vonatkozó különleges biztosítékok?

Ha a nyomozással érintett személy kiskorú, a büntetőeljárásban az előzetes vizsgálatot a spanyol fiatakorúak ügyészsége (*Fiscalía de Menores*) folytatja le és ügyüket a spanyol fiatakorúak bírósága (*Juzgado de Menores*) tárgyalja, mivel ez a bíróság rendelkezik a kiskorúak büntetőjogi felelősségéről szóló, 2000. január 12-i 5/2000. sz.

sarkalatos törvényben szabályozott speciális hatáskörrel. Ez a törvény állapítja meg, hogy a 14 és 18 év közötti kiskorúak büntetőjogi felelősséggel tartoznak, de külön jogi szabályozás vonatkozik rájuk. Ezért, ha egy kiskorút őrizetbe vesznek, a kiskorúság megállapításakor átadják az Ügyészség Fiatalkorúak Osztályának (*Secciones de Menores de la Fiscalía*), és a szülői felügyeleti joggal vagy gyámsággal rendelkező személyeket vagy tényleges gondviselőjüket tájékoztatják az őrizetbe vétel tényéről és annak helyéről.

Ha a kiskorú külföldi állampolgár, az ország konzulátusát értesítik fogva tartásáról.

Melyek a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyanúsítottakra vonatkozó különleges biztosítékok?

A kiszolgáltatott gyanúsítottakra vonatkozó biztosítékok jelenleg nem szerepelnek módszeresen a spanyol jogszabályokban, és bár erről rendelkezik a büntetőeljárás törvénykönyv tervezete, az még nem lépett hatályba.

Ezért a spanyol jogszabályok esetlegesen tartalmaznak különleges biztosítékokat a kiszolgáltatott gyanúsítottak számára, például érthető és hozzáférhető nyelvhasználatot a büntetőeljárás során, siketek vagy hallássérültek, más nyelvi nehézségekkel küzdők stb. esetében a tolmács ingyenes segítségnyújtásának igénybevételére való jogot.

Mely jogszabályi határidők vonatkoznak a nyomozásra?

A vizsgálóbíró vizsgálatának megindítására az ügy megindításától számított legfeljebb 12 hónapon belül kerül sor.

Ha e határidő lejárt előtt bebizonyosodik, hogy a nyomozást nem lehet befejezni, a bíró hivatalból vagy valamelyik fél kérelmére és a felekkel folytatott konzultációt követően több alkalommal, legfeljebb hat hónappal meghosszabbíthatja a vizsgálatot.

Ezeket a meghosszabbításokat végzéssel fogadja el, amelyben indokolt magyarázatot ad azokra az okokra, amelyek akadályozzák a vizsgálat határidőben történő befejezését, valamint a szükséges konkrét intézkedéseket és azok nyomozás szempontjából való relevanciáját. Adott esetben a meghosszabbítás elutasítását indokolással ellátott határozatban is kiadják.

Milyen előkészületek előzik meg a tárgyalást, ideértve az előzetes letartóztatás alternatíváit, valamint a származás szerinti államba történő átszállításra vonatkozó lehetőségeket (igazságügyi felügyeletet elrendelő európai határozat)?

Az európai felügyeleti határozat (a továbbiakban: ESO) lehetővé teszi a tárgyalásra váró gyanúsított vagy vádlott számára, hogy az előzetes letartóztatást a lakóhelye szerinti államban történő ideiglenes szabadon bocsátással váltsa ki. Az ESO azért jött létre, hogy garantálja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18. cikkében rögzített, az állampolgárságon alapuló megkülönböztetés tilalmának elvét, mivel lehetővé teszi az egyenlő bánásmód biztosítását azon uniós polgárok számára, akiket lakóhelyüktől eltérő tagállamban bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak, tekintettel a tárgyalásra várakozás közbeni egyéni helyzetükre.

■ Last update: 29/07/2025

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.